

El dia que vaig conèixer Terenci Moix

Terenci Moix
va morir a Barcelona
ei dia 2 d'abrii,
als 61 anys.
L'any 1969 va fer una
entrada espectacular
a la literatura catalana
amb 'La torre dels vicis
capitals', 'Onades
sobre una roca deserta'
i 'El dia que
va morir Marylin'.
La seva popularitat va
augmentar en escriure
en castellà.
Va lluitar contra
la hipocresia social
des de la transparència
personal i literària.

A mitjan anys setanta vaig conèixer, sense voler, Terenci Moix. Era un capvespre d'estiu, a l'Empordà, sota els arbres d'un passeig urbà. Recordo la trobada, les circumstàncies de la conversa i la terrassa del bar, en aquelles hores tancat, on ens vam entaular. Érem a la Bisbal d'Empordà. Hi havia anat per entrevistar, en nom del *Diario de Barcelona*, els tres components de La Trinca, que aquell vespre hi actuaven. Un cop feta l'entrevista, em disposava a entrar al local, em penso que era un envelat, situat al passeig, però Terenci Moix, que havia arribat amb el grup, em va agafar a part i em va obligar a seure en una taula del bar per fer petar la xerrada.

No ens coneixíem personalment i de ben segur que no sabia ni tan sols el meu nom. Sabia, això sí, que era periodista, perquè m'havia vist fer l'entrevista, i potser, també, el mitjà on treballava. Per treure'm les ganes de sentir La Trinca, perquè no em sabés greu haver-me perdut l'actuació, va dir que allò no tenia cap interès, que no valia la pena perdre-hi el temps, que ja els tenia massa sentits i vistos.

I durant dues llargues hores, que van passar com un pensament, Terenci Moix va actuar per a mi tot sol, sense que en cap moment trobéssim a faltar, ni ell, ni jo, begudes refrescants.

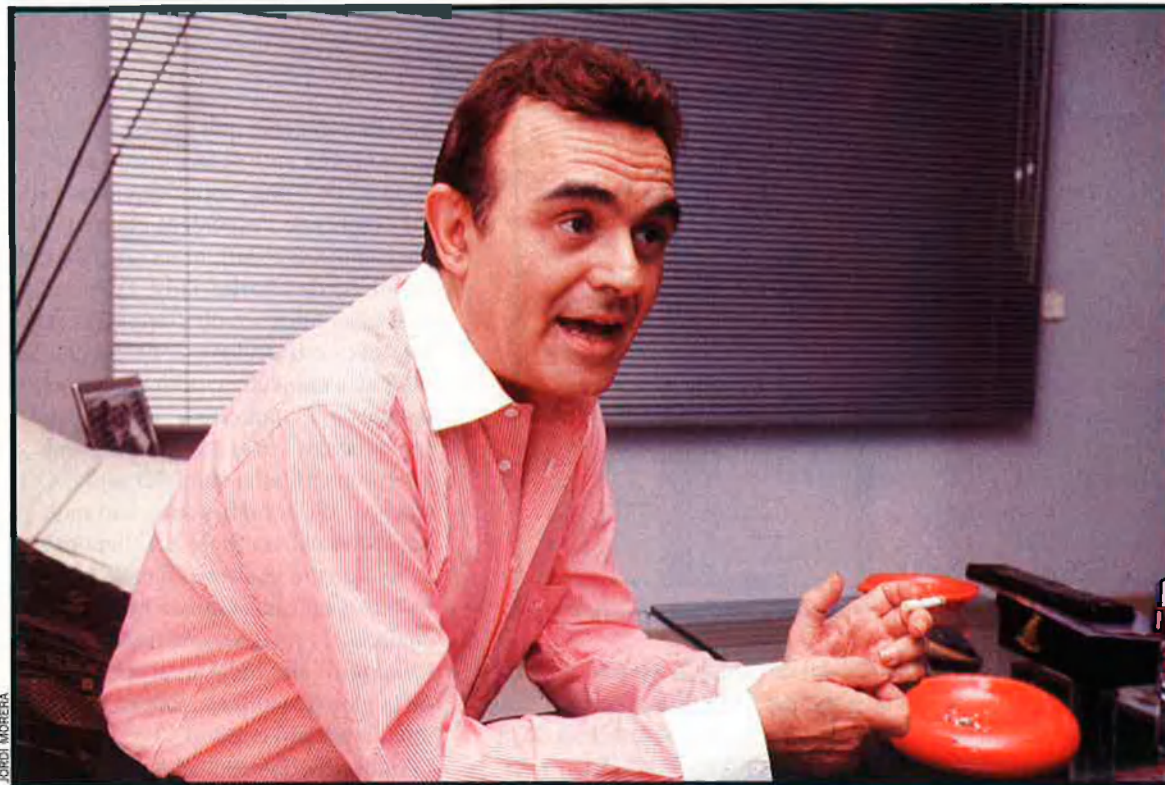
Al seu admirable vitalisme constitucional, se li acabava d'afegir un nou motiu de celebració: la descoberta de Ventalló i de l'Empordà. Més ben dit, la descoberta de la màgia de l'Empordà.

Sense saber si parlava amb un fill de l'Eixample o de la mateixa plana empordanesa —ell xerrava i xerrava i jo escoltava i escoltava— va descriure el país

de Josep Pla com aquell qui parla d'un país exòtic acabat de visitar. En el seu embadaliment, barrejava les gràcies empordaneses amb les gràcies genèriques de la vida dels pobles antics de quatre cases, gràcies aplicables a tots els petits pobles, com les olors, el silenci, la claror del matí, el tarannà peculiar i divers de la gent i els esmorzars relaxants.

Però ho feia amb una ingenuïtat tan sincera, tan absent d'afectació i pedanteria, tan innocentment infantil, que en comptes de provocar en el seu únic espectador hilaritat continguda, sentiment de superioritat o compassió, causava estima i admiració. En Terenci es trobava sempre a un pas de fer el ridícul, i si només tinguéssim en compte el text de les seves paraules, es podria dir que el feia, però va acabar imposant la seva fascinant personalitat, més enllà de les seves precipitades teories. Per esmentar-ne una, la de pensar que havia trobat petjades de la divinitat germànica a la comarca, com ho demostrava, deia, l'existència d'un poble anomenat, me'l va escriure en un full, "Thor", teoria que va abandonar quan li vaig dir que el poble es deia Tor —el meu argument no era vàlid, perquè la grafia d'un mot, cosa que llavors jo desconeixia, no prova res— i que tenia referències d'un altre Tor cap a la banda de Ponent.

Aquella nit no vaig saber res de nou sobre els secrets de l'Empordà i la vida de poble. Si hagués pogut triar el programa, hagués preferit que em parlés de la seva infància i joventut, del dia a dia del carrer de Ponent, de com eren les sales del cinema i quines putes del barri coneixia. Per sort, això ja ho acabaria fent en els seus llibres. Però sí que vaig descobrir, en les meves reflexions pos-

Ramon Moix i Messuguier, conegut amb el nom literari de Terenci Moix (Barcelona, 1942-2003), ha estat un dels escriptors més populars del segle XX entre els lectors de literatura catalana i castellana i ha assolit èxits de venda espectaculars. La seva addicció al tabac li va causar un emfisema pulmonar irreversible que l'havia fet deixar la vida pública els darrers mesos. La novel·la *El dia que va morir Marilyn*, publicada el 1969, és un manifest generacional que buscava la complicitat del lector.

teriors, un parell de coses d'ell que els seus amics ja sabien. La primera, que en Terenci havia de compartir —o esbravar— el seu vitalisme amb els amics, o si no, el darrer conegut, amb la mateixa dedicació del tabac.

En companyia d'una colla o davant d'una persona amb la qual pensava que es podia establir un mínim de complicitat, el seu entusiasme es desbordava. Hi feia festa grossa. La felicitat li sortia a raig de les mans, dels ulls, de les rialles, sordes o sonores, i la seva boca s'obria i s'adequava per emetre veus enèrgi-

ques que podien anar del ronc al xisclet, en un compàs de modulacions que denotaven la seva genètica no tant d'homosexual rematat sinó de marieta.

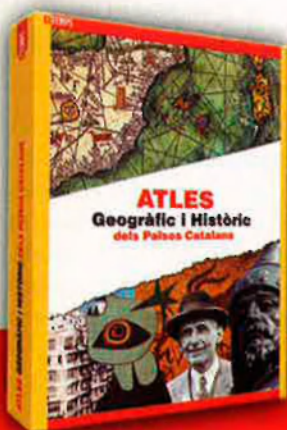
Sobre això darrer, la primera xafardeïria que un escriptor amic seu em va dir, l'any 1970, 71, era que havia intentat mantenir relacions sexuals amb un home i que quan l'altre s'abaixava els pantalons, es va espantar i va fugir.

Aquest entusiasme no el perdria mai en els entrevius, ja fos entrevistat davant dels micròfons i les càmeres de televisió o per un diari. I això ha estat un

element que ha jugat al seu favor del primer al darrer moment.

I en segon lloc vaig saber, aquella nit única, quina era la virtut que ha fet que tanta gent estimi el personatge i la seva obra, un personatge i una obra que han estat molt a prop de fer el ridícul. I aquesta virtut, humana i literària en el seu cas, és la transparència. Deia Josep Pla que sense hipocresia social la vida seria un infern. Terenci Moix va lluitar com ningú perquè fos un paradís.

Lluís Bonada

ATLES

Geogràfic i Històric dels Països Catalans

Les cobertes
es lliuraran al
final de l'obra

A partir del fascicle número 3, publiquem l'**Atles Geogràfic i Històric dels Països Catalans** amb un paper de major qualitat. A més, els lectors d'EL TEMPS interessats a obtenir els fascicles 1 i 2 en aquest tipus de paper els poden demanar, sense cap càrrec, dirigint-se a les adreces postal, electrònica, telefònica o de fax que indiquem a sota. D'altra banda, els lectors interessats a tenir les cobertes per a enquadernar els fascicles de l'**Atles** poden demanar-les, sense cap càrrec, a les mateixes adreces.

• Telefonant al 902 131 025

• Envant aquest anunci, per correu, amb les dades postals a:

Av. del Baró de Càrcer, 40, 13a
46001 - València

• Enviat-lo per fax amb les dades postals al 963 534 569

• Enviat un missatge electrònic, amb les dades postals, a eltemps@eltemps.net